

Agronom Johnsens indberetning 1907

(Amtstingsforh. 1908.)

Forts. fra forr. no.

Omtrent overalt merket man, at foring saavel som melking sjelden ud førtes til bestemte tider. Arbejdstiden i fjøset blev ret ofte ordnet, eftersom det faldt med de øvrige arbeider inden eller udenom huset. Hyggeligt var det at se, hvor meget nydyrkningsarbeide opsidderne paa gaarden Troldvik hadde udført i de par sidste aar. Afgrøtning foretoges — idet hele lod den forstaaelse til at vinde indpas, at skulde der kunne høstes store og næringsrige aflinger, maatte jorden gjøres skikket dertil, og skulde kreaturerne ventes at kunne give noget nævneværdigt udbytte, maatte de gives en rigelig og kraftig foring. Dette syn paa jordens og kreaturernes bedre pleie stod sikkert i forbindelse: med den for faa aar siden op rettede smørforening i Finsnes; thi der kunde man omsætte smørret i penge, og da viste det sig snart, at det var ikke den som hadde mange, men daarligt forede kjør, som hadde hat det største udbytte af foreningen i aarets løb, meget mere viste det sig aldeles sikkert, at faa, godt forede kjør udbragte langt større aarsudbytte. Dette gav noget at

tænke paa, og med tanken fulgte handling i retning af forbedringer for saavel jordens drift som dyrenes foring.

Gaardene Troldvik til og med Leiknes havde gjennemgaaende meget godt jordsmon for afling af straaefôr. Mange havde ogsaa forholdsvis store vidder men det høstede fôr var ofte af liden næringsværdi, da det var hentet fra vandsyge steder og forøvrigt fra daarlig gjødslede enge.

Bjorelv og Bukskindgaardene foret i almindelighed noksaa bra, — dog vil jeg samtidig have udtalt, at for en enkelts vedkommende paa Bukskind viste foringen seg at ha været usedvanlig, daarlig.

Vedkommende havde 6 storfæ og til denne besætning havdes den 14de mai ca. 30 kg høi. Dyrene var meget magre og skidne. Alt gav indtryk af et elendig stel, og dog syntes baade manden og konen, at deres kreaturen havde det bra, og at der intet kunde være at udsætte paa deres fjøsstel. Stakkels dyr, disse maa vel være mest at beklage naar de kommer i kortsynte samvittighedsløse menneskers eie.

I Kaarvik var fôring og stel ikke værst og ikke bedst.

Ved Rødberg afsluttedes vaarreisen.

Høstreisen foregik ogsaa inden Lenvik. Fra gaarden Aglapsvik reistes indover til Tenskjær og Gjøvik, videre paa vestre side af Rossfjord, Strømmen og Rossfjordvand, desuten Vasenden, Finfjordeidet og Fagerfjeld.

Omkring Rossfjord, Stømmen og den nærmestliggende del om Rossfjordvand havde høaflingen givet et kvantitativt daarligt udbytte. Der var gaarde som havde faat $1/2$ ja kun $1/3$ af det læsantal høi som var afhøstet de samme eiendomme i gode gresaar. Uaktet de fleste gaardbrugere paa den her omhandlede strækning havde forstaaelsen af, at gode kjør og jevn bra foring var gaardbrugerens bedste hjælpemiddel til økonomisk betryggelse, saa var der dog iaar flere, som ikke godt kunde reducere besætningerne i forhold til høibeholdningen, ellers vilde der gaa aar hen, før man kom sig til med den besætning, som gaarden i almindelighed aar om andet kunde vinterføre. Her maatte man i forholdenes medfør samle surogater og købe kraftfoderstoffer i langt større udstrekning, end man ellers var vant til.

Naturen har lagt alt tilrette for at partiet omkring Rossfjord og Rossfjordvand kan bli et udpræget gaardbrugerdistrikt. Der ligger udmerket dyrkningsland, som kun venter paa at bli tat under kultur for at kunne give store og gode fôraflinger. Befolkningen inden denne del af Lenvik maa ogsaa regnes til de mest interesserede gaardbrugere inden amtet. Mange havde arbeidet sig op til velstaaende folk, siden de havde begyndt at ofre jorden og kreaturerne mere arbejde og bedre skjøtsel og stel. Dette var man blit opmærksom paa og deraf fulgte igjen at interessen for denne næringsgren stadig tiltog, saavel blandt de ældre som yngre, blandt kvinder som mænd.

Saavel under vaar — som høstreisen holdt jeg flere foredrag om foring, kalveopdræt og melkning. Desuden et enkelt foredrag, idet jeg sluttet reisen i høst, om den naturlige gjødsels opsamling og anvendelse.

Okseholdet var over hele den befarede del af Lenvik mindre tilfredsstillende. Der var kun 2 okseholdsforeninger, Finsnes — Fagerfjeld og Strømmen — Rossfjordvand. Følgende strøg vilde havt let for at ordne sig med stamokse, Troldvik - Leiknes, Bjorelvnes — Sletnes. Gaarden Bondjord kunde, søgt den af disse foreninger, som var lettest at komme til. Kaarvik med den tilstødende del maatte have en stamokse. Ligesaa Tenskjær og Gjøvik. En stamokse stationeret paa Grønjord vilde komme vel med for de omliggende gaarde.

Paa Senjesiden vilde en stamokse paa Ytre Laukhelle og en i Grønli været passede. Interesserede mænd paa nævnte strøg burde sammenkalde sine naboer til møde og forsøge at faa dannet okseholdsforeninger. Love og retledninger for slige foreninger faaes ved henvendelse til amsagronomen eller amtets landhusholdningsselskab.

Da jorden under høstreisen var snebar og ufrosen, veiledet jeg i afgrøftning, jordens bearbejdning og gjødselbehandling, uden dog at komme bort fra det egentlige formaal med reisen: undervisning i fjøsstel og melkeregnskab.

Det gode høstveir i forbindelse med den knappe

høiafling gjorde, at høstbeitningen dreves alt for vidt, noget som kommer til at straffe sig selv i form af dyrenes mindre melkeydelse og de snaubeitede enges ringere ydeevne kommende aar.